

Undladelsesynden

Bragt i Berlingske, 16. marts 2016

Af Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Tycho Brahe, H.C. Ørsted og Niels Bohr. Store danske videnskabsmænd, der får en klokke til at ringe hos de fleste. Men hvad med Inge Lehmann? Hende har kun de færreste hørt om, på trods af at hun er en de største danske forskere i det 20. århundrede. Lehmann opdagede, at Jorden også har en fast kerne, men måtte ikke desto mindre nøjes med administrative sysler på Geodætisk Institut og henlægge de store landvindinger til fritiden. »Du skulle bare vide, hvor mange inkompetente mænd jeg har konkurreret med og tabt til,« sukkede hun engang til sin nevø, men fik aldrig en professorstilling på universitetet. Under Den Kolde Krig blev hun headhuntet til USA, fordi hun med sin unikke viden kunne opfange sovjetiske atomprøvesprængninger, og i dag er hendes amerikanske disciple målløse, når de hører om hendes manglende berømmelse i hjemlandet.

I 2016 var Lehmann som åbenlyst kvalificeret forhåbentlig blevet udnævnt til professor. Men tallene taler stadig et entydigt sprog om overherredømme på universitetet, hvor kun hver femte professor er kvinde. Jo højere man kommer op i forskerhierarkiet, jo færre kvinder er der. Ud fra tesen om, at piger og drenge er født lige vakse, er det udtryk for et talentspild – til skade for det danske videnssamfund.

I samarbejde med universiteter som Yale, Berkeley og ETH i Zürich har Københavns Universitet (KU) taget en række initiativer for at rette op på situationen. Mentorprogrammer, stipendier og en belønning af de fakulteter, der formår at finde de kvindelige talenter, er nogle af de instrumenter, vi har taget i brug. Og det virker tilsyneladende. I hvert fald er andelen af nyansatte kvindelige professorer steget fra 15 til 23 pct. Det seneste skud på stammen er beslutningen om, at der skal være mindst én ansøger af hvert køn til en akademisk stilling. Da kompetencer er kronjuvelen for et universitet, er det altid den bedste - uanset køn - der skal have stillingen. Men hvordan kan man være sikker på, at det rent faktisk er tilfældet, når konkurrencen ofte er så begrænset, at der kun er én ansøger til et forskerjob?

Generelt er der også behov for en kulturændring. Noget tyder på, at man(d) ofte ansætter sit eget spejlbillede. Rip og Rap kan hurtigt blive enige om, at Rup er brandgod, men reflekterer ikke over svanens berettigelse i andedammen. I samme kulturanalyse bør den gamle garde af fremragende

forskere, som har levet et helt liv i laboratoriet, også have blik for de unge, mandlige forskerstjerner, som slider i laboratorierne fra morgenstunden og henter poderne i børnehaven hen på eftermiddagen.

Derfor er det også vigtigt at fremhæve rollemodeller. Se bare på LEGO, hvis små figurer leger med vante stereotyper: Den hjemmegående husfar med hipsterskæg og klapvogn – og frøken frontforsker, komplet med kittel og mikroskop.

Lige så vigtigt er det, at universitetet selv mejsler det budskab i sten, at vi har brug for flere kvinder i forskning og rollemodeller. Takket være Ny Carlsbergfondet rejses nu et velfortjent monument for Inge Lehmanns forskning blandt busternerne af Niels Bohr og de andre store videnskabsmænd på Frue Plads i København.

Nu har det netop været 8. marts. De store forandringer skabes dog næppe af en enkelt »helligdag«, men af det lange seje træk, hvor vi hele året diskuterer, hvordan vi kan få de bedste talenter – uanset køn. Alt andet ville være en ny undladelsessynd.